

»Saj res, skoraj bi pozabil. Reveži so skoraj vsi končali žalostno, kajti drugi, še pohlepnejši, so od njih pričakovali čudežev in seveda polnih vreč pravega zlata. Največ jih je končalo življenje na vešalih ali pa pod krvnikovo sekirko. Tisti, ki so mislili, da so iznašli zlato, so morali umreti, da ne bi skrivnosti izdali drugim, oni pa, ki ga niso mogli dobiti, so bili obtoženi, da skrivajo skrivnost zase. Tretji zopet, ki so dokazovali, da je takó nemogoče dobiti zlato, so bili umorjeni kot zanič učenjaki.

Zdaj vidiš, moj Ivanček, koliko gorja in trpljenja je povzročilo že zlato, in Bog ve, koliko ga bo še, če se človeštvo ne bo spametovalo. Nič ti ni treba biti žal, da so bile le sanje in še te so bile težke. Kaj bi šele bilo, ko bi imel v resnici tolik kos zlata, potem bi videl človeško zavist.

Mislím, da sem ti dosti povedal. Največji zaklad ti bodi bistra glava in pridne roke in dobro srce, tega ti ne bo mogel oropati nihče in nikoli!

Očka se je globoko oddahnil in prijazno pogledal Ivančka, ki se je zagledal nekam v daljavo.

Jan Plestenjak

Spor

Zima se je nasmehnila, ko je jelo odletavati listje z drevja. Sinice in drozgi so se približali hišam. Prestrašili so se praznote, kajti gozd je skoraj prozoren. Potepuhi so se umaknili v grape, kradeži so si poiskali duplin. Človek zlahka in brezskrbno roma po stezah, saj je gozd prazen, le po tleh šumi, med vejami v drevju pa pozvoanja k počitku.

Kostanji, bukve, lesnike in črni gabri, vsi so goli, in tenke veje, vse prožne in lahke, štrle k nebu, kot bi prosile za blagoslov novega leta in nove pomladi. Le bori, smreke in jelke so zelene, zdaj še bolj, ker se v svoji bahavosti laže razkazujejo. Vse okoli, na desno in na levo, po tleh in povsod je ovelo, mrtvo listje. Nič več ni življenja v njem, nič več tistega sočnega zdravja. Če ga zgane veter, zadiši po smrti in oztrepeta kot mrlič, če ga dregneš z nerodno roko, namesto da bi ga prekrizal. Vse to dela strah.

Pod mojim oknom se košati topol. Kdo ga je zasadil, ne vem, vem le, da je trmoglav, pravi upornik. Prav blizu silijo k nebu bori, kostanji, smreke, breze in ob vodici jelše in vrbe, same pohlepne rasti.

Pa se je jel ponujati sneg, burja je zapihala in zamajale so se veje. Borove močnejše, kostanjeve in brezove komaj vidno, topolove so pa skoraj poljubljale gnijoče listje svojih tovarišev ter objestno kljubovale.

»Le kaj bi se igrali z menoj. Pripogibanje, kolebanje, to so moje tedenske telovadne vaje. Poglej me, zaspane kostanjevo, moje veje so pa deset sežnjev dolge in kako ti švigajo, kako se ti prožijo. In ti bor, lenoba vseh lenob, ki se vetru komaj razčesati pustiš. Če že koga spoštujem, no, brezi bi se odkril, toda njena strahopetnost se mi studi. Le malo zamežikne prezkodaj dan, pa že razmeče svoje cunje po svetu, potem pa trepeče od strahu in od mraza. Jaz, najplemenitejše drevo, ki sem preromalo morja, pa ne trepečem od mraza in ne od strahu, ampak od sreče, da sem tujec močnejši od vas domačinov in da me goji vse — od ministra pa do bajtarja, pa čeprav ne rodim sadu in čeprav iz trne ne odložim svojega plemenitega listja.« — Topol se je šopiril in se repiril, vrhovi so se krivili, burja je uglašala svojo melodijo skozi borove igle, pritiskala na kostanjeve veje in hladila svojo jezo ob trepetajočih brezovih vejah, ki so kot splašene duše gledale v tla, kot bi hotele moliti za umirajoče.

»Le nikar takol!« je prišepnila jelka, da jo je slišala breza. »Jaz voham sneg!«

»Jaz voham sneg, v capah ga bo nametalo,« je dodala jelša, bor se je pa zasmejal in skozi igle je siknila burja.

»Ga že imamo!« je zavzdihnilo umirajoče življenje po tleh in je zajechalo po vrhovih drevja.

»Nič zato!« je menil bor.

»Prav res! Naše veje so varne, ker so prožne!« se je junačila jelka in stresala stare igle.

»Ker nismo bahavi!« se je razčopirila jelša. Prikimali so ji kostanj, bukev, gaber, bor in jelka.

»Tako je, mi smo domačini in zato nismo bahači!« so si glasno zatrjevali in trepetali pred burjo, ki je že nanašala sneg v gostih, gostejših in debelejših kosmičih.

»Smo že tam!« je menila jelka, ki se je najbolj bala za svoje veje mladice, topol se je pa še zmerom bahavo oziral po svojih sosedah in v burji in snegu razkazoval svoje zelene liste, ki so se še krčevito oprijemali vej.

»Trmal!« je zagodla bukev in svoje veje sklanjala k tlom, ko se je jela vsedati nanje snežna teža. Tisto noč je snežilo za sedem žalosti. Jelka je umolknila, bukev se je potuhnila, breza se je sklonila k molitvi, le topol se je norčeval, češ kaj meni, plemenitniku, ki nisem rojen iz te malodušne zemlje.

Zjutraj je bilo vse belo. Breza je stala bela kot kip, jelka vsa ogrnjena v belo odejo, bukev je pod težo snega stisnila svoje veje k telesu, vsi pa zatopljeni, kot bi molili.

Le topolovo deblo je štrlelo kvišku. Odkrhnjene veje, vse še pokrite z bahavim zelenjem, so ležale na tleh. Nič več ni bilo življenja v njih in zamrla je v njih moč. V nemem preziru je kriknilo ranjeno deblo: »Čemu to?«

»Samo trohico skromnosti bi bilo treba!« je zašepetala jelša, ki se je sama krivila pod težo snega.

»Tako se godi prislinjencem, ki mislijo, da so na naši zemlji gospodarji!« se je raznela bukev in si stresala sneg. In njene veje so pretile kot grozeči prst: »O, mi smo še trdni, domačini na domačih tleh!«

Fr. Ločniškar

Na svečnico

Svečice v čast Mariji
v cerkvi prižigajo,
kakor s plameni k nebu
prošnje se dvigajo:

Ti, o Marija, bodi
v težkih nam časih pomoč —
Tvoja svetloba naj vodi
nas skozi temno noč.

Od Svete goré do Višarij
in na Gosposvetsko poljé,
s Trsata, Marije Snežne,
naj Tvoje nam lučke žare.